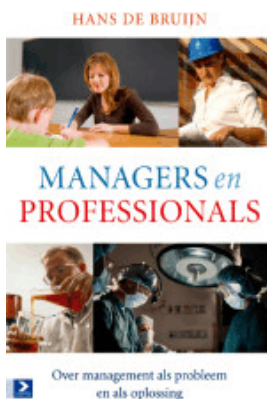

LITERATUUR EN FILM BESPREKING

Managers en professionals

Gerard Lohuis

Hans de Bruijn *Managers en professionals Over management als probleem en als oplossing*, Uitgeverij Academie Service 2008, ISBN9 789052616902 Pag. 223 Prijs 29,95

Vraag aan een Duitser of hij de voorzetsels kan noemen waarop de derde naamval volgt en de kans is groot dat hij je vreemd aankijkt en niet zal slagen dit rijtje te reproduceren. Vraagt het aan een Nederlandse student die Duitse les krijgt, en hij kan ze zo opdreunen. Daar waar de Nederlandse student het kan beredeneren, doet de Duitser het vanzelfsprekend goed omdat het van jongs af aan met de paplepel ingegoten is. Hij spreekt de taal vloeiend zonder het uit te kunnen leggen. Zie hier een metafoor om de spanning tussen professional en manager uit te leggen. De professional heeft kennis en kunde in zijn vak opgebouwd en is lang niet altijd in staat om uit te leggen waarom hij bepaalde keuzes maakt. De manager wil het juist graag expliciteren zoals de Nederlandse student die Duits wil leren spreken.

De manager wil onderliggende protocollen die de 'grammatica' van het handelen onderbouwen zodat het overgedragen kan worden. Professionals hebben daar geen behoefte aan omdat ze er echt niet beter "Duits" door gaan praten. De professional beschikt over tacit knowledge. De tragiek van beide is: ze hebben allebei gelijk en hebben elkaar nodig.

Hans de Bruijn, hoogleraar bestuurskunde verbonden aan de technische Universiteit van Delft, laat in dit boek zien hoe professionals en managers elkaar in de wielen kunnen rijden maar ook hoe ze zinvol met elkaar kunnen omgaan en elkaar kunnen versterken binnen een professionele organisatie. "Managers dienen te accepteren dat professionals voortdurend het wiel weer willen uitvinden en professionals dienen te accepteren dat de vaak verfoeide prestatiemeting en protocollering kan bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de zorg", aldus de Bruijn.

Professionals hebben een bepaalde autonomie nodig om hun taken uit te kunnen voeren die kennis en kunde intensief zijn. Zij beschikken over tacit knowledge: dit is het wezenskenmerk van de professional. Dit kenmerkt zich door vier aspecten. Ten eerste herkent de professional patronen op basis van ervaring. Hij kan situaties vergelijken met eerder opgedane ervaringen en krijgt daardoor rationeel inzicht in een situatie. Ook al kan hij niet benoemen waar hij de gegevens vandaan heeft gehaald, hij kan de kennis feilloos toepassen. Op de tweede plaats beschikt de professional over een soort google-zoeksysteem: het vermogen om met een beperkt aantal gegevens de juiste informatie boven water te halen.

Op de derde plaats beschikt de professional over inzicht en intuïtie zoals een voetballer over balgevoel beschikt : door toepassing in de praktijk en ruime ervaring kan hij een situatie goed inschatten en kan hij zelfs richtlijnen bewust negeren wanneer de situatie daarom vraagt. Op de vierde plaats beschikt de professional over inspiratie, hetgeen zich laat omschrijven als de kunstenaar die aan het werk gaat en het gevoel heeft dat het beeld zichzelf schept. De manager heeft andere kwaliteiten: door technologische ontwikkelingen en toename van kennis neemt het beroep, wat in kwalitatieve en kwantitatieve zin op de zorg wordt gedaan, toe. De kosten stijgen sterk en de zorg heeft een ander maatschappelijke functie gekregen nu cliënten mondiger worden, ziektekostenverzekeraars andere eisen stellen, de overheid en inspectie om meervoudige verantwoording vragen en de roep om voorlichting toeneemt. Dit zijn zaken waar de professional zich over het algemeen minder mee bezighoudt. Daarom is er sturing nodig op personeel, financiën en faciliteiten binnen een organisatie. Vragen over wat er met alle professionele kennis moet en kan gebeuren, en hoe dat in de praktijk toegepast dient te worden, zijn vragen die een organisatie moet beantwoorden en waarvoor managers nodig zijn.

Juist dit proces van intensieve kennis en de juiste toepassing er van (in de context van onze veeleisende samenleving), vraagt om afstemming tussen de manager en professional. Wie dit uitgangspunt kan onderschrijven, vindt in dit boek een realistische kijk op het functioneren van onze grote gezondheidszorginstellingen. Aan de hand van verschillende thema's worden spanningen tussen professionals en managers beschreven, maar wordt er ook aangegeven wat er nodig is om die spanning om te zetten tot een effectieve en elkaar versterkende samenwerking. Een mooi voorbeeld hiervan wordt treffend beschreven in het hoofdstuk over strategie. De Bruijn beschrijft dat het belangrijk is om kennis en strategieën door professionals op de werkvloer te laten ontstaan, terwijl in veel instellingen strategieën van bovenaf ontwikkeld worden. Dit wordt de strategieparadox genoemd. Voorwaarden scheppen om bij professionals strategisch handelen en denken uit te lokken, verbindingen te leggen tussen afdelingen om dat wat algemeen werkt bij elkaar kenbaar te maken en reframing(eigen ontwikkeling in relevant maatschappelijk kader plaatsen) zijn vormen van strategisch handelen die een professionele organisatie sterker maken.

Zo worden ook thema's als kwaliteit, samenwerking, kennis/innovatie , prestaties en veranderingen kritisch maar vooral realistisch beschouwd. Een mooi voorbeeld waarbij managers en professionals elkaar op een goede manier kunnen versterken wordt beschreven bij het bekende of beruchte fenomeen van prestatiemeting. Managers dienen uit te gaan van de beperkte impact en moeten niet alles afrekenen op prestatie. De prestatiemeting dient het resultaat te zijn van interactie tussen professional en manager en er moet ruimte zijn om af te wijken van de maat als daar redenen voor zijn. De betekenis die aan de prestatiemeting wordt gegeven, dient eveneens een interpretatie van processen te zijn waarbij strijdigheid in interpretaties gewoon mogen bestaan. Een simpel voorbeeld noemde de directeur van een GGZ-instelling in het Noorden: ze hadden daar de prestaties van professionals zichtbaar gemaakt door productiecijfers bij te houden en er een jaar lang niets mee te doen vanuit het management. En wat bleek: de professionals hadden zonder ingrijpen vanuit het management hun eigen prestaties met 20% omhoog gebracht.

Management als probleem en oplossing is een boek dat aanzet tot een vorm van dienend leiderschap . De weerbarstigheid van de verschillende belevingen en opvattingen tussen professionals en managers komen uitvoerig aan bod, zonder dat er een moreel oordeel over wordt gevormd. Juist de " betekenis van beide werelden" worden inzichtelijk beschreven en diverse oplossingen worden aangedragen om hier effectief mee om te gaan. Met respect voor beide.

De Bruijn gaat in dit boek niet uit van al vaker toegepaste modellen vanuit het management maar geeft duidelijk een andere blik op de bestuurswereld.

Diverse korte besprekingen thema-boeken

Kijken in de ziel

Gerard Lohuis

Coen Verbraak, *Kijken in de ziel - psychiaters over hun vak en over zichzelf*, 2009 ISBN 978 90 234 5442 7, Uitgeverij De Bezige Bij, 17,50 euro pag.220

Coen Verbraak heeft voor het gelijknamige t.v.-programma **Kijken in de ziel** een aantal toonaangevende psychiaters geïnterviewd over hun opvattingen over de psychiatrie. Gelijktijdig komt een beeld naar voren van de mens achter de psychiater, hetgeen te danken is aan de manier waarop Verbraak de mensen aan het woord laat komen. Niet een interviewer die zelf z'n stempel drukt, maar Verbraak verstaat de kunst om op een onbevangen manier de psychiaters aan het woord te laten. Het is opvallend hoe ver de paradigma's en visies van elkaar verschillen. Aan het woord komen: Bram Bakker, Rudi van den Hoofdakker (Rutger Kopland), Witte Hoogendijk, René Kahn, Roos van der Mast, Nelleke Nicolaï, Frank van Ree, Jan Swinkels, Louis Tas, Jules Tielens, Liesbeth Vluegel en Christa Widlund (Anna Enquist).

Daar waar de een hoog opgeeft over het wetenschappelijke niveau van het vak (René Kahn), verstaat de ander de kunst om het vooral pragmatisch te benaderen (Jules Tielens). Doordat de psychiaters ook naar persoonlijke ervaringen en opvattingen wordt gevraagd, kruipt de lezer tijdens het lezen dicht op de huid van de psychiater. Verbraak heeft met dit boek een mooi tijdsdocument geschreven.

Mindfulness- de aandachtsvolle therapeut

Monique Hulsbergen, *Mindfulness- de aandachtsvolle therapeut*, 2009
ISBN 978 90 850 679 86, Uitgeverij Boom Sun, 29,50 euro pag. 24

Wie een brede kijk op de psychische gezondheid en functioneren kan opbrengen en zich durft te verdiepen in een integrale manier van hulpverlening, heeft aan dit boek goed gezelschap. In het vorige nummer van SP kwam Rogier Hoenders aan het woord waarin hij een warm betoog houdt om andere vormen van hulp in de psychiatrie toe te laten wanneer ze onderzocht kunnen worden en hun nut bewijzen. Mindfulness is een goed voorbeeld van een integrale benadering die bij vele cliënten reeds zijn waarde heeft bewezen. Monique Hulsbergen behandelt in *Mindfulness* de methode en achterliggende visie van mindfulness. Ze is psychotherapeut en als supervisor werkzaam bij de Vereniging voor Gedragstherapie en Cognitieve Therapie.

Het boek bestaat uit twee delen waarbij in het eerste deel met name de theoretische grondslagen (boeddhistische psychologie en therapeutische programma's waarin mindfulness wordt toegepast) en het wetenschappelijk kader beschreven worden. In het tweede deel gaat ze vooral in op de praktische toepassing. Het boek geeft een nuchter en helder beeld over de waarde en toepassing van mindfulness. Wie nog geen kennis heeft over mindfulness, wordt aan de hand meegenomen en krijgt een goed beeld van zowel de theorie als de praktische toepassing. Wie al meer kennis heeft over mindfulness, krijgt met dit boek de huidige opvatting en praktische toepassing ervan nog eens goed op een rij gezet. In het boek worden regelmatig mindfulnessoefeningen beschreven en het boek eindigt met een aantal praktische oefeningen, die ook eerder werden gepubliceerd in *Voluit leven*, een boek dat Hulsbergen samen met Ernst Bohlmeijer schreef in 2009.

It's all in the games - gamen is geweldig - gamen geeft problemen

Herm Kisjes en Ermo Nijland *It's all in the games- gamen is geweldig- gamen geeft problemen*, 2009, Uitgeverij Innodoks, ISBN 978 94 90484 01 9, pag. 127
18,95 euro

Herm Kisjes is voor de spv geen onbekende. Hij is als docent Verpleegkunde werkzaam bij de Fontys Hogescholen en daarnaast verbonden aan Novadic Kentron. Ermo Nijland is zelfstandig ondernemer en samen hebben ze een boek geschreven waarin de verschillende aspecten van het gamen worden belicht. Gamen als het ideale leermiddel of als manier om te ontspannen, maar ook als risico voor (ernstige) problemen wanneer het omslaat in een vorm van verslaving, psychische problemen of aanzet tot riskant gedrag. Ze zijn grondig te werk gegaan. Zo hebben ze tientallen ouders en gamers geïnterviewd en onder 400 respondenten enquêtes gehouden. Ook hebben ze met diverse deskundigen op het terrein van gamens gesproken.

Het resultaat is een boekje met veel praktische informatie waarbij talrijke vooroordelen en overtuigingen om zeep geholpen dan wel bevestigd worden. Het boek richt zich op ouders, leraren en hulpverleners. Voor degene die wil weten of het gamen tot antisociaal gedrag aanzet, slaapproblemen veroorzaakt, of juist de hersenen helpt te ontwikkelen en inzicht en behendigheid vergroot, is het boek nuttig om te lezen. Er is veel aandacht besteed aan de lay out en vormgeving waardoor het ook aantrekkelijk is om te lezen voor de jongeren tussen 8 en 25 jaar, op wie het boek met name betrekking heeft. Een boek dat zich kenmerkt door staccato vormgegeven informatie, kort en bondige uitleg, praktische voorbeelden, beschrijven van de subcultuur van gamers en nuttige informatie voor wie in het onderwerp geïnteresseerd is. En om te weten hoe het met uw eigen vooroordelen zit over gamen.

Filmbesprekingen

Gerrie Hendriks, SPV bij GGZ inGeest

Brothers

Regie: **Jim Sheridan**

Brothers is, naast een relatiedrama, vooral een film die laat zien wat oorlog doet met mensen, in dit geval met de uitgezonden militair Sam. In tegenstelling tot zijn broer Tommy is hij de ideale zoon. Hij is getrouwd, heeft twee dochtertjes en zijn vader, die zelf nog in Vietnam is geweest, is trots op hem.

Sam wordt uitgezonden naar Afghanistan maar voor zijn vertrek haalt hij zijn broer Tommy op uit de gevangenis. Tijdens het afscheidsetentje bij Sam en zijn gezin thuis is de spanning voelbaar, Tommy en zijn vader zijn ronduit vijandig tegenover elkaar. De overige familieleden proberen een escalatie te voorkomen maar dat lukt ze niet. Wat gebeurt er dan?

In Afghanistan stort de helikopter van Sam en zijn mannen neer. Er wordt aangenomen dat er geen overlevenden zijn en Sam wordt doodverklaard. Zijn vrouw krijgt het onvermijdelijke bezoek van twee strak in uniform gestoken mannen en weet dan genoeg.

We zien hoe Sams vrouw worstelt met het gemis en we zien ook hoe Tommy zich verantwoordelijk gaat voelen voor het achtergebleven gezin. Hij knapt de keuken op en speelt met zichtbaar plezier met de kinderen. Alle betrokkenen raken op elkaar gesteld en het lukt Tommy de rol van Sam over te nemen.

Dan komt het onvoorstelbare bericht dat Sam niet is omgekomen, hij komt naar huis. Als kijker hebben wij al gezien wat hij heeft moeten ondergaan maar vooral waartoe hij is gedwongen tijdens zijn gevangenschap.

Na terugkomst ziet hij hoe Tommy zijn plaats in het gezin heeft overgenomen. Hij is emotioneel onbereikbaar, zelfs voor zijn kinderen, hij is een andere man geworden. Wij zien hoe hij krampachtig probeert controle te houden door midden in de nacht de keukenkastjes ordelijk in te richten met getrokken pistool. Hij denkt dat zijn vrouw en Tommy verliefd zijn op elkaar, hij laat zich niet geruststellen. Uiteindelijk escaleert het waarbij hij met veel geweld moet worden overmeesterd. Het goede nieuwe is dat hij daarna min of meer breekt en weer contact maakt met zijn vrouw.

Brothers is de Amerikaanse remake van de Deense film *Brothers* van Susanne Bier uit 2004. Het thema is actueel, ook in ons land. We lezen en horen steeds vaker over de psychische problemen na uitzendingen. Het gaat dan om de posttraumatische stressstoornis die vaak ten grondslag ligt aan geweld binnen het gezin. De Amerikaanse versie is vrijwel identiek aan de Deense, met dit verschil dat de emoties nog meer worden uitgebuit. Zijn de kinderen in de Deense versie leuk, in de Amerikaanse versie zijn ze schattig. In de Deense versie is Sam tijdens de oorlog een held, in de Amerikaanse versie nog net een iets grotere held. Het is goed dat er aandacht is voor PTSS bij militairen die uitgezonden zijn geweest. Film is daarvoor een uitstekend medium. Zowel voor de Deense als de Amerikaanse versie van *Brothers* geldt dat het goed gemaakte films zijn waarin uitstekend wordt geacteerd. Echter voor beide geldt ook dat het weliswaar toegankelijke films zijn maar wat mij betreft niet waarachtig genoeg doordat gebeurtenissen bijna grotesk zijn en emoties teveel worden uitgebuit.

Nothing Personal

Regie: **Urszula Antoniak**

Nothing Personal is een Nederlandse maar Engels gesproken film. De film kreeg het gouden kalf voor beste regie en beste film [Utrecht 2009]. Dat kan al reden genoeg zijn om er over te schrijven maar meer nog doordat de film dagenlang in gedachten blijft hangen. Het is een film die heel weinig expliciet wordt, maar toch veel laat zien met prachtige trage beelden.

We zien de hoofdpersoon, een jonge vrouw in een leeg appartement. Ze kijkt naar buiten terwijl mensen op straat haar spullen doorzoeken. Ze doet een ring af. Relatiebreuk denk je als kijker. Later zien we hoe ze in een koud en winderig Ierland terecht komt, zonder middelen van bestaan maar ze stelt zich afwerend op naar mensen die haar willen helpen.

Ze maakt een geagiteerde, prikkelbare en enigszins arrogante indruk. Ze komt bij een huis waar niemand thuis blijkt te zijn. Dan volgt de prachtige maar wonderlijke scène waarin ze in bed gaat liggen en vooral niet verhuult dat ze in bed heeft gelegen. De eigenaar, een oudere man, biedt haar eten en onderdak aan in ruil voor werk, wat ze accepteert met de afspraak dat er geen persoonlijke vragen worden gesteld, ook niet de vraag hoe ze heet. Als een van de twee deze afspraak verbreekt is de sanctie het verplicht zingen van een liedje. Deze afspraak geeft enige lucht en ontspanning in de tot op dat moment beklemmende film. Eerst eten ze nog apart, later zien we de toenadering zonder dat ze van elkaar weten wie of wat ze zijn. Werken ze eerst alleen samen, uiteindelijk eten ze en wonen ze samen. Er ontstaat meer dan dat, ze zorgen liefdevol voor elkaar zonder dat er waar dan ook over wordt gesproken. Hij is degene die met humor en geduld de toenadering weet te bereiken, zij laat het alleen maar toe. Ontroerend is het hoe hij haar bij gebrek aan een naam *hey you* noemt.

Gaat de film over de zelfgekozen eenzaamheid, over loutering of over een vrouw met een depressie na een relatie breuk. Ik denk dat de film gaat over contact maken met de ander en elkaar ontmoeten om vervolgens een betekenisvolle relatie aan te gaan.

Mannen die vrouwen haten

Besproken door: **Paul Hemels**

Boek én film

Onlangs verscheen de film "Mannen die vrouwen haten", geregisseerd door Niels Arden Oplev. De film is gebaseerd op het eerste deel van de zogenaamde Millenniumtrilogie van de Zweedse onderzoeksjournalist en thrillerschrijver Stieg Larsson (1954-2004). Drie boeken, met in totaal 1600 pagina's, een fenomenaal epos.

Larsson was naast journalist ook uitgever, fotograaf, hoofdredacteur van het tijdschrift "Expo", en zeer deskundig op het gebied van het rechts-extremisme. Hij overleed nog voordat het eerste deel van de trilogie werd gepubliceerd.

De Millenniumtrilogie bestaat uit drie totaal verschillende delen. Het eerste deel "Mannen die vrouwen haten" is een klassieke whodunit. Het tweede deel "De vrouw die met vuur speelde" beschrijft een spannend kat en muisspel met veel geweld. Het laatste deel "Gerechtigheid" is veel subtieler, zit boordevol intriges en complotten, en ontpopt zich als een soort spionagethriller.

Maar alle drie delen bevatten een explosieve inhoud.

Duo

Feitelijk zijn er twee hoofdrolspelers: Mikael Blomkvist en Lisbeth Salander. Twee tegenpolen, die beiden het leven op zeer verschillende wijze ervaren. Blomkvist is een geëngageerde journalist en uitgever, Salander is een misbruikt en beschadigd meisje, en een zeer intelligente hacker.

Blomkvist is sociaalvaardig, sympathiek, charmant en aantrekkelijk, en leidt een leven zoals menig veertigjarige yup dat doet. Salander is vijftientwintig jaar, eigenzinnig en egocentrisch, sociaal beperkt, zeer gecompliceerd, met een anorectische gestalte.

Samen vormen ze een zeer onconventioneel, atypisch duo, en juist deze niet-alledaagse combinatie van persoonlijkheidskenmerken maakt hen tot een uniek en sterk team.

Verhaal

Vanwege een verloren rechtszaak heeft de linkse journalist Blomkvist ontslag genomen als hoofdredacteur van het economische tijdschrift "Millennium". Vervolgens wordt hij door de directeur van het Vangerconcern gevraagd om onderzoek te doen naar de verdwijning van een familielid, inmiddels veertig jaar geleden. Tijdens dit onderzoek krijgt Blomkvist hulp van Salander, een ervaren hacker.

Salander is duidelijk getraumatiseerd door een gebeurtenis uit het verleden, en distantieert zich van mensen uit haar omgeving. Samen stuiten ze op familiegeheimen, en op cluedo-achtige wijze ontrafelen ze het mysterie van het verdwenen familielid.

Wraak is het motief, en in "Mannen die vrouwen haten" neemt iedereen wraak op iedereen. Uiteindelijk zijn er nauwelijks verschillen meer tussen de goeden en de slechten. Hoewel, één verschil blijft overeind: de slechten hebben geen passende reden voor wraak, de goeden wel...

Maar eigenlijk is de niet-alledaagse relatie tussen de hoofdrolspelers veel interessanter dan de inhoud van het verhaal.

Een aardige man die van koken houdt, en een vrouw die bokst en computers hackt. Een man met vrouwelijke eigenschappen, en een vrouw met mannelijke kenmerken. En daarbij is het vooral Lisbeth Salander die deze relatie zo bijzonder maakt. Zij is degene die het initiatief neemt, die zich vrijheden veroorlooft.

Daarbij onderscheidt ze zich duidelijk van de burgerlijke, veelal volgzaam en traditionele (gezins)vrouwen in de boeken van veel andere thrillerschrijvers.

Wie is Lisbeth Salander?

Met Lisbeth Salander is de meest fascinerende hoofdpersoon uit de misdaadlitteratuur gecreëerd.

Ze is vierentwintig jaar, meet anderhalve meter, heeft een grote mond, smalle neus en hoge jukbeenderen. Op het eerste gezicht oogt ze als een vijftienjarige jongen.

Ze is de meest bekwame onderzoeker van een groot onderzoek- en beveiligingsbedrijf. Een femme fatale die aantrekt en afstoot. Een vrouw door wie je je laat meeslepen, terwijl ze zelf meeslependheid veracht. Een vrouw waarin je jezelf herkent, maar die zichzelf verbergt.

Maar ook en vooral een ongemakkelijke vrouw. Ze voelt zich niet thuis in onze wereld, en is niet sociaal vaardig. Ze heeft een muur om zich heen gebouwd, en laat daar slechts sporadisch een ander overheen kijken.

Haar kledingstijl wordt 'smakeloos' genoemd: zwart, een mix van punk en gothic. De klinknagels die haar kleding sieren zijn bedoeld als verdediging: "Aai mij niet, dat doet pijn".

Ze draagt T-shirts met opvallende teksten ("I'm also an alien"). Haar lichaam wordt gesierd met veel piercings en indrukwekkende tatoeages.

Ongrijpbaar, altijd voorzichtig, en introvert. In staat om de voortdurende innerlijke razernij te programmeren, en dus te beheersen.

Ze is autonoom, laat zich niet leiden of sturen, en voert voortdurende de regie en het commando.

Met een fotografisch geheugen waarmee ze de werkelijkheid in "klikjes" registreert, waardoor vervolgens een totaalbeeld ontstaat. Met een passie voor mathematica, en met een groot analytisch vermogen.

Lisbeth Salander heeft moeite om zich aan te passen aan haar omgeving. Maar ze beschikt ook over introspectief en reflectief vermogen.

Diagnose

Sinds Lisbeth Salander als hoofdpersoon werd gecreëerd wordt gediscussieerd over de achterliggende diagnostische criteria. Wat is er met haar aan de hand? Over de aanwezigheid van een posttraumatische stressstoornis bestaat redelijke consensus. Maar wat is er dan nog meer? Betreft het een pervasieve ontwikkelingsstoornis in de vorm van de stoornis van Asperger, dan wel een persoonlijkheidsstoornis van het type borderline?

We komen er niet goed uit, en eigenlijk is dat ook niet zo erg. Mengvormen komen immers vaak voor.

In ieder geval is duidelijk dat Lisbeth Salander behoort tot de categorie "temperamentvolle en schilderachtige karakters". Tot de groep mensen met beperkingen, maar ook - en vooral - met mogelijkheden en talenten. Noomi Rapace vertolkt in de film de rol van Lisbeth Salander. Onlangs was ze te zien op televisie, en in het interview zei ze het volgende: "Iedereen is wel een beetje Lisbeth Salander. Iedereen voelt zich wel eens het slachtoffer van mishandeling en vormt een beschermklaag om zich heen. Lisbeth Salander vertolkt een schrijnende pijn die ieder mens op een bepaald moment in zijn leven leert kennen. Maar ze gaat niet ten onder aan zelfkwellen".

In onze organisatie, in ons werk zien we Salander voortdurend terug. Mensen die duidelijk "anders dan anderen" zijn, afwijkend, niet normaal. Maar die beschikken over talenten en mogelijkheden om - weliswaar vaak langzaam - te veranderen. Uiteindelijk wil iedereen zich thuis voelen in een vaak ingewikkelde wereld van sociale interactie, al is het maar bij één ander persoon. Een leven dat gekenmerkt wordt door rust.

Tenslotte

Boekverfilmingen vallen niet zelden tegen. Scenarioschrijvers staan bij de bewerking van het boek voor haast onmogelijke dilemma's. Er moeten belangrijke keuzes worden gemaakt, er moet veel geschrapt worden. Bij de verfilming van "Mannen die vrouwen haten" is dat redelijk gelukt. Terwijl in het boek veel aandacht wordt besteed aan de juridische achtergronden (de veroordeling van Blomkvist wegens smaad) en aan de relationele achtergronden (Blomkvist in bed) wordt daar in de film slechts mondjesmaat bij stilgestaan. De psychologische achtergrond van Lisbeth Salander krijgt sneller - en in verhouding ook veel meer - aandacht.

Zo zit er snel tempo in de film. Daarbij weet de kijker nooit méér dan de hoofdrolspelers, zodat er volop meegezocht en meegepuzzeld kan worden. Michael Nyqvist zet een authentieke Blomkvist neer, en Noomi Rapace kopieert de Salander uit het boek op bijna enge wijze naar het witte doek.

Regisseur Niels Arden Oplev maakte een zeer professionele, zowel ingetogen als uitdagende, maar bovenal zeer spannende thriller, en kan zich meten met collega's uit de Amerikaanse cinema.

De gehele reeks is in boekvorm verkrijgbaar. Komend najaar en voorjaar verschijnen de volgende films van de Millenniumtrilogie. Spannend!